

KÖZLEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak előfizetni kell: Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft, negyed évre 2 ft 50 kr.	Megjelen minden szerdán és szombaton.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Károlyi utca 23.). 81101-ut 25. sz. sz. sz. Levelekre csak beiktatott postabélyeg ellenében válaszolunk.
---	---------------------------------------	---

Közlemények az orsz. gazdasági egyesület köréből.

Jegyzőkönyvi kivonat.

Az országos magyar gazdasági egyesület igazgató-választmányának t. hó 20-án délután 4 órakor a Köztelken tartott üléséből. — Jelen voltak: gr. Desseffy Aurél elnök, gr. Andrássy Aladár alelnök, Beniczky Gábor, Karsai Albert, Kostyán Ferenc, Kovács Jenő, Luczenbacher Pál, Mádny Isidor, Miklós Gyula, Miklós Ödön, Molnár István, Nagy Dezső, br. Podmaniczky Géza, gr. Szapáry István, Tóty István, Tornyai János, az egyesület tisztviselői Forster Géza igazgató, Baranyai István és Baross Károly titkárak és Paikert Alajos s. titkár.

Elnök szíves szavakkal üdvözlően a szép számban megjelent val. tagokat, megnyitja a gyűlést. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása után, a jegyzőkönyv hitelesítésére Luczenbacher Pál és Nagy Dezső urak kérének fel.

Az egyesületbe beléptek és pedig:
 I. Alapítók: Lederer László földbírtokos 200 ft, Biechitz Zsigmond belső 200 ft, gr. Andrássy Géza átvette gr. Andrássy Manó 1050 ft-os alapítványát, Hertelendy Ferenc átvette Hertelendy Kálmán 210 ft-os alapítványát.

II. Földjásokul: gr. Zedwitz Kúrt, földbírtokos, Piller Kálmán földbírtokos, ifj. Hedry Ernő földbírtokos, Adler Samu bérő, Pechy Zsigmond megyei alispán, Okolicsányi Gáspár földbírtokos, Fassel Frigyes Saxl czég képviselője, Vörös Sándor gazd. tanintézeti igazgató, Botlik Lajos földbírtokos, Rozinger Lajos gazd. birtokos, Fiala Ferenc földbírtokos, Boda Péter uradalmi titkár, Sooky László földbírtokos, Galgóczy László gazdatiszt, Kecske méthy Géza gazdatiszt, Schmol Endre gazdatiszt, Furkas László földbírtokos,

Az istenértél 30 hold föld mikénti hasz-

Beer Henrik gazda, Lukács László földbírtokos, Lederer Arthur földbírtokos, Lederer Károly földbírtokos, Jakabovics Zsigmond a gazdák budapesti tejeegyesületének üzletvezetője, Walla Gyula bérő, Szulovszky Aurél földbírtokos, Vajda Pál gazdatiszt, Thurner Nándor primási jóság-teljesítő, Kiss Károly földbírtokos, Popper Lipót bérő, Hartstein József földbírtokos, Hartstein Samuel földbírtokos, Dumtsa Sándor dohánypóréki igazgató-titkár, ifj. Bauer Antal földbírtokos, Markly Mihály kasznár, ifj. Legrády Béla bérő, Heisinger Gedeon gazdász, Schlö-singer Sándor mérnök, Bedő Béla gazdatiszt, Basa János gazdatiszt, Luby Géza orsz. képviselő földbírtokos, Pollák S. Simon gazdász, Walla Géza nagybérő, Bezeredy Lajos földbírtokos, Harikovits Matyas orsz. urad. ispan, Kurcs Endre orsz. urad. ispan. Legény Oszkár orsz. urad. inok, Samarjay János földbírtokos, ifj. Scheffak István földbírtokos, Czibulya Gyula primási intéző, Kosza Andor I. m. alt. bizt. társulat titkára, Kronberger Adolf bérő, Biechitz Lajos földbírtokos, Daller Miksa tenyészalkatkereskedő, Kovács József gazd. inok, Kosza Ferenc gazd. intéző, Kodátek Károly primási urad. intéző, Milanes István földbírtokos, Rock Géza gazdalkodó.

Örvendetes tudomásul szolgát.

Az egyesület tagjai közül elfünytek Nagy Pál földbírtokos, eddig tag és Zellerwald Károly Gusztáv az orsz. szőlő állami magkísérleti állomás főnöke, egyesületünk tiszteletbeli tagja; a választmány elhatározza részvétart intézését a magkísérleti állomáshoz, a jeles férfi elhunytá alkalmából.

Az istenértél folyó t. számadék megmizsgálására a választmány Kostyán Ferenc, Kodolányi Antal és Perlaky Elek val. tagokat küldi ki.

Az istenértél 30 hold föld mikénti hasz-

náláról szóló igazgatói jelentést a választmány tudomásul veszi, s megbízza az egy. igazgatót, hogy egyelőre az ottlét szőlőtelep kiegészítéséről intézkedjék, s a többi terület hasznosításáról pedig később tegyen javaslatot. Együttal felhatalmazta a választmányt, hogy az állami szőlőtelepért az ingó leltár átvéhesse kedvezményes áron.

A Köztelken-épülete betáblázva volt régi adósságok kifizetésére a val. örvendetes tudomásul veszi.

Az egyesületi hivatalnokok kinevezési okmányainak szerkesztése és szolgálati szabályzatnak elkészítése a választmány bizottságot küld ki, melynek tagjai Mádny Isidor, Miklós Ödön és Reusz Henrik val. tagok.

A bajai állami tanítóképző intézet kérelmének a »Közlekek« lap ingyenes küldése tárgyában, egyelőre hely nem adatik. A választmány elhatározza, hogy a vallás- és közoktatásiügyi minisztériumhoz felírassék, oly értelemben, hogy a minisztérium a tanítóképzédek számára a »Közlekek« lapot hivatalból járassza.

A Tóváros ártátra Hengst és Markovics környére tárgyában, melyben véleményét kéri egyesületünknek egy szelvénygyűjtési és harom-tenyészési-telep felállítására ügyében, a választmány elvi szempontból ilyen telep felállítását bírálja, különbséget téve a szűkebb osztályra, mely a természet ágában hasznos mellékterületre tehető szőlő, de meg a filoxera pusztításai folytán sújtott ó-budai területben igen cselezirányos lenne meghonosítani.

A Gromon Dezső magyar nyelvterjesztő egyet. kérelmének a választmány helyt ad és az egyesület kiadványából több könyvnek küldését határozza el.

Az országos erdőzeti egyesület által felajánlott mezőgazdasági munkákért a választmány

TÁRCSA.

Növénykórtani apróságok.

(Anyarozs a buzában. Kölszig a rozsban. Zeller-roszda.

Meleg, nedves nyarak alkalmával hazánk majd minden vidékén tapasztalhatni, hogy a már sárguló rozs/ödrökön, mely, vagy néha sok rozs-készletből sötét, illusztrált bosszúság tesztet kárikálnak ki. Ezeket a testeket anyarozs vagy varjúkór néven ismeri a gazda, s nem mások ezek, mint egy gombának a *Claviceps purpurea* nek sajátosságos fejlődési alakjai, ugynevezett sclerotiumai.

A gazdák az anyarozsot már ismerik a rozsban; tudják, hogy ez egy mérges gomba, mely ha az egészséges rozszezemekkel a malomba kerül és a liszt közé örlöttetik, a lisztet elrontja. Az anyarozs két nagyon mérges alkaloidot ergotint és okobint tartalmaz. Ezeknek az alkaloidoknak a szerint, a mint kisebb vagy nagyobb mértékben vesz be belőlük az ember, különböző hatású van az emberi szervezetre. Csekélyebb mértékben szedve be fejfájást és hányást, nagyobb mértékben szedve be, görcsöket s göröcsös rángatózások között beálló halált okoznak.

A gombának nagyon érdekes fejlődése van, de a melyet en ez alkalommal ismertetni szükségletnek tartok, mert hisz a magyar növény-tani és növénytermelési munkában le van az írva mindenütt s a gazdasági szaklapok is ismertették már sokszor e sajátosságos gomba fejlődését. Most a gomba életéből csak annyit említek, hogy az a varjúkórának nevezett test a gomba áttelelő alakja (nyugzó myceliuma), a mely által a gomba egyik évről a másikra terjedhet át.

Azt azonban kevés gazda tudja, hogy a varjúkór nemcsak a rozs kalászaiban, hanem egyéb gabonában, sőt a réti füvek kalászaiban is buzgában is fejlődhet.

A gabonafélék kalásza- vagy buzgában a rozsban kívül a varjúkór ritkaságszámba megy, legalább hazánkban másban, mint a rozsban, varjúkórát még nem igen találunk.

Nemrég Somogy megyéből, Diós Pusztról küldtek az óvári akadémiához búzafelkísérletet, melyek mindegyikében 2-5 varjúkórát fejlődött ki. A betegséget, mely egy egész táblán jelentkezett, fel nem ismerték, arra nem is gondolták, hogy a betegség ugyanaz a rozs hasonló kinevezésű betegségével, mert míg a rozsban a varjúkór nagyon közönséges jelenség, a buzán meg ilyen nem láttak.

Mai számunk 16 oldalra terjed.

A buzában kifejlődött sclerotiumok szín nagyság és alak tekintetben kissé eltérnek a közönséges anyarozstól. A közönséges anyarozs színre sötét-lila, alakja csak kissé van meg görbülve, hossza 2-3 cm., vastagsága 3-4 mm.

A kezünk közé jutott buzában található varjúkór nem lila, hanem sötét-barna színűek, alakuk jobban meg van görbülve, mint a közönséges anyarozs sclerotiuma; sokkal kevesebb, továbbá nem olyan karcsúak, mint a rozs kalászaiban található varjúkórak. Hosszuk 1, legfeljebb 2 cm. volt, de vastagságuk az anyarozs vastagságát majdnem kétszeresen meghaladja, ez ugyanis 5-6 mm.-ert tesz ki, sőt némelyik valaminek még ennél is vastagabb.

Mint említettük nemcsak a gabonafélékben, hanem a füvek virágzatában is szoktak varjúkór-képződések jelentkezni, még pedig a rozsot kivéve, gyakran még, mint a gabonafélékben. Így a közönséges tarackbuz (Triticum repens), továbbá az egérárpa (Hordeum murinum), az angol és olasz perjében (Lolium perenne és L. italicum), továbbá a Posa-félékben egészen közönséges dolog a varjúkór; ezeken kívül még azután nagyon sok olyan füv van, a melyek virágzatában a Claviceps purpurea sclerotium alakjával találkoztunk; ilyenek a *Dactylis glomerata*, az *Arr-*

Valoszinű, hogy a zeller-rozsának is megvan-
nak a maga aecidium és spermogonium alakjai,
a melyek talán egészen más növénycsalád egyes
tagjaiban akadtak gazdájukra.

melynél megszűnik a
e. Megjegyzendő azon-
t kanczák verseny-
velni s a 20 évnél
többnyire silány volt.

Az első csoportba tartozó állomások például a dohány, szesz, tőzeg, tej stb. vizsgálati állomá-

*) Dr. Vedrődy Viktor tanár ur hozzám intézett leveleiben különben annak a kijelentésére szölit fel, hogy a debreczeni gazd. tanintézetben vegyikísérleti állomás ideig még nem létezik.

Gyümölcsfa-tenyésztés és közikönyve.
Színes táblával vagy színes fali táblával.
Ár: 1 db 120 kr. bérlettel
mentes beállítás mellett.
Kiadás: 1958. május 1. Lippán
Róbertnél (német-magyar
kiadás).
28

Szöleink

Ara: 1 ft.
 pható a kiadóhivatalban
 ranyai zöld szőlő
 ojtás.
 Irta Dezső Miklós.
 Ara 30 kr.

GÉPEK.

u. körfűrész, 4 lóerej
ck-gázmotor, 2 lóerej
tor. **18 lóerej**
sound-locat. mobil.

gépgyárosnál
MISKOLCZON.
HOLLINGER IGYÁK

és bérbeadására
adnennem tudósítók
elbilyeg becsatlakoz
tén, szívesen szolgál

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

1000 drb. 15 ft. B5-
n értesít. G. K. jegy

baraczkfa, amerikai
rópái legkisebb fa-
ny, darabja 60 és 40
cm, Kivánatra ár-
kúldetik, megke-
r. K. M. jegy alatt a
nyvatához intéződik.

Vegyesek.
Lühnert H.-féle
- és luczernamag-

gőzcséplő - gépbe, a valódi here -rostakkal, kevéssé használt, részei ár feléért eladó. A felvilágosítást nyújtó kiadványt. 109

00 szőlőkaró ke-
tük megvételre, akár
szállításra. Gömbö-
nyőfa-karó, 85-
Ajánlatok és lap
hivatalához küldendő.
108

Uta: Baross Károly
Ára: 1 Ft.
Kapható a kiadóhivatalban

Baranyai zöld szőlő
ajtás.
Uta Dezső Miklos.
Ára: 20 Ft.

100% **RECYCLED** PAPER

falkistolatúladonokok,
 má- és kereskedelmi kiterjesztés, magterjesztés
Turnau (Böhmén).
 Nagy választékban álljanak az őst- és tavasi idényre:
 gyümölcsökkel, bogycsokrok, díszített, erdei fákát,
 nyomosvadonozók és kertészművelők, coniferákat,
 rókákat stb., továbbá elkészített friss minőségben
 mindenféle fajta
 ❖ kerti, mezei és erdei magvakat. ❖
 Illustrált árjegyzékek német és cseh nyelven
 ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Budapestén.

BECS, 11. Pfanzersolackenstraße Nr. 11. (Laythaus.)

Ezen építmény előállításának biztosítására zennel nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Jogérvényes és bélyeggel ellátott ajánlatok folyó évi december hó 29-én deli **marhák,** nemkülönben

letételekre alkalmas értékpapirokban ezen Üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál lefizetendő.

Budapest, 1891. évi december hó 5.

Nagy díszkötéssel.

Legfelsőbb elismerés.

RÁTH MÓR

könyvkiadó-hivatala és könyvkereskedése
Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

Ezen több mint 35 éven át közzéadott részű könyvkereskedés és könyvkiadó-hivatala, a Királyi kamara, József főherceg és családja, Koburg herceg és hercegné, m. k. Egyetem, m. t. Akadémia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, az Erek, Püspöki kar, Kierus számos tagjának, a Budapest és több vidéki kir. Tábla, a legtöbb kir. Törvényszék, Egyetemi kamarák, fogásengedélyek, a legtöbb előkelő ügyvéd és bíró, a m. Föld-birtokosok és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki felelős és alábbi iskolák, Közművelődési és Kaszinók, Olvasó-központok könyvtárak, a polg. és tud. élet legtöbb ártalmozatának, a könyvtárs, esszenti is főszékének fogja tekinteni az általános nyilvános népszerűséget fenntartani.

Mindenem irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és a lehető leggyorsabban eszéköl. Minden hírhírl és hírlal által hirdettet bármely nyelvi, lezártított árú művek is, lefedő postafutallal expedí-tálnak és minden más kiadónak vagy antiquariának bármely nyelvi -analógussal is bérmentre elküldetnek.

Saját nagyvárban kiadónak különféle gyűjtembe ajánlataik: ezeknek jegyzékét különösen azoknak ajánljuk, kiknek sem idejük, sem kedvük a számos gyakran nagy felfüggetl és nyelvtelleg szerkesztett könyvgyűjtembe a valóban jó és meglehetően érdemes műveket kasszák. Saját kiadásunk, jegyzék, melyeket bérmentre szolgáltatunk, a legmegbízhatóbb irodalmi tanácsadó, mert csak elment jelölést, hiszen nyomtatott, jutányos, részben lezártított árú válogatott műveket tartalmaznak, minden — mai nap oly drágán — nyelvtelleg kiadásával.

Különösen figyelemfelkeltő a k. közönséget, hogy az Antiquariások által hirdettet minden mű általunk legalább is azon áron kapható, mely az ó csalogatásban előfordul, hiszen ezen csalogatok nyelvtel csak az árak ügye csoportosítása által érik el az «előcséség»? látzatját, saját kiadásainkat új példányokban pedig ők is csak töltők szerezhethet be.

Magy. kir. államasváltak.

Árverési hirdemény.

Ezenel közhírré tételek, miszerint az ültetvények 61. §-a értelmében elárverendő kiváltságos szállományok nyilvános elárverése Budapest-dunapart állomásunkon 1. hó 17-én, csütörtökön délután 3 óráig kezdve tartatik meg, mely árverésre a 1. ez. közönség ezenel meghívatik Budapest, 1891. decz. hó 16. **Az Árverési-utószó:** (Utányomat nem ajánlatok.)

A bécsi 1890. évi mezőgazdasági és erdőszeti kiállításon a nagy díszkötéssel kitüntetett!

Thomas-salakkból készült
Phosphát-liszt

legjobb és leghíresebb **mátrágya**, több évi hatással, **phosphor-tartalom 20-21%, porfinomsága 75%**, ajánlja jutányos áron azonnali vagy későbbi szállítással.

Sátori Miksa és Mór phosphát-liszt-gyára
Budapest, IX., Dandár-u. 25.

Peronospora Viticola.

Irtó: Sajó Károly.

Ára: 1 fnt 50 kr. — Kapható a kiadóhivatalban.

TEHENEKET	
Felsőínthali	175 frtért
Alsóínthali	200 „
Etechtali	230 „

állatok kocsiakománnyban, bármely magyarországi vasuti állomáshoz **bérmentesen** szállítva hasas vagy borjas állapotban.

Poland China

Yorkshire kan, kocza és malacok — bármely koru készíttlen van és legutányosabban eladók.

PICK OSWALD
tenyészt. és haszonállat-üzlet
BUDAPEST, VII. HUSZÁR-UTCA 10.

Hungaria könyvnyomda nyomása, Budapest váci-kört 34.

Hirdetmény.

Mely sorint alulról községi előjárásd által a községkésből 1892. évi január hó 1-én előadandó — 120 fnt évi készpénz fizetése, valamint a 2 holdra terjedő (döggyázzal ellátott) falkola utáni jóveltem fölé részről és egy szoba, egy kamara, egy kamara és egy padlóval álló (a falkola területén levő) lakással egybekötött ház.

kertészi állásra

ezzenel pályázat hirdettetik.

Felhívának pályázni szándékozók, hogy képzettségüket s magaviseletüket igazoló bizonyítványokat s magaviseletüket igazoló bizonyítványokat 1892. évi december hó 25-ig beérkeztetve benyújtsák. Kelt O-Dombóvár, (Tolna megye) 1891. december hó 11-én.

Ábrahám Lajos s. k. Klug Lajos s. k.

jegyző.

lu. bíró.

Szabadalmakat

új találmányokra kinevezett és átírtak és védjegyeket

bejelentésnek minden

Államban

Egy Corliss-féle duplahengerű gőzgép

700 névleges lőerejű.

Egy Corliss Woolf-féle 500 névleges lőerejű gőzgép.

Egy duplamotomós hidegvíz-szivattyú

duplán működő, közvetlen gőzre berendezve, külön-külön 12, összesen 24 lőerejű, 500 kubikméter vízre óránként.

Tizenegy drh sokhengerű gőzkazán

125 □-méternyi tüstölletű és TV, legnagyobb erőkielcséssel, mindannyian üzemben és kitérő karban, ártalmozatok okból eladó.

Pannonia gőzmalom-társaság Budapest.

Újdonság
névjegyekben,

mintak kívánatra kész-

sággal küldetnek.

Dívtatos alakú

és színű

levélpapírok

ugy költyek,

mint loányok és tértak

számára.

E. M. K. E.

levélpapíros,

a legszebb és legolcsóbb, azonkívül jótékonyaságot is teszünk annak vételével.

Egy doboz 1 fnt.

Károlyi György papirkereskedésében, Budapest, V., Dorottya-u. 10.

Gr. Andrassy Géza párnó uradalmából.

GERBER ULRICH

sajtgyár.

Tusaa-Ujfalva, u. p. Párnó, Zemplén.

sztékül bérmentre bármelyik postaiállomásra után-
keltetve költyek.

1. rendű magyar groji sajt, 5 kgos posta-
csomagot 3 fnt 30 kr-ért. — 1. rendű magyar
ementáli sajt, 5 kgos postacsomagot 4 fnt 70
kr-ért. Nagyján részletek megköltő árrendszere.

Artyezetek kívánatra legyen és bérmentre.
Sajtgyár-cím: „GERBER PÁRNÓ.”

3 gőzgép, 2 Cornwall-kazán, 6 gőzszivattyú

különböző nagyságban olcsón eladók.

Wertheim J.-nél, Bécs X.